

- фактори, моделі та механізми подолання : монографія / ред.: С. А. Ткаченко, М. С. Пашкевич. – Дніпропетровськ : НГУ, 2015. – С. 40-54.
3. Мельник Н. Г. Організаційні аспекти створення та реєстрації бюджетних установ / Н. Г. Мельник, Н. М. Зорій // Торговля, комерція, підприємництво. – 2014. – Вип. 16. – С. 217-221. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Torg_2014_16_51.
 4. Мельник Н. Г. Облікове забезпечення транспарентності в державному секторі: проблеми України та досвід ЄС / Н. Г. Мельник // Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету. Економічні науки. – 2016. – Вип. 24(3). – С. 147-155. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ZnpPdatue_2016_24\(3\)_20](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ZnpPdatue_2016_24(3)_20).
 5. Яремчук Н.Ф. Нерухомість підприємства в контексті облікової політики / Н.Ф. Яремчук // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2017. – №4. – С.143-151.
 6. Янчук Г. В. Облікове забезпечення операційної оренди в Інституті біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України / Г. В. Янчук, Т. Г. Китайчук, І. Ф. Земляна // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. - 2017. - № 10. - С. 113-126. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efmapnp_2017_10_12.
 7. Яцишин С. Р. Облікова політика: формування та контроль за її дотриманням [Електронний ресурс] / С. Р. Яцишин. - Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vlca_ekon/2011_36/107.pdf. - НБУ ім.В. І. Вернадського.
 8. Яцишин, С. Р. Об'єктивна необхідність та нормативно правове забезпечення облікової політики підприємства в ринкових умовах господарювання / С. Яцишин // Збірник тез доповідей студентської наукової конференції «Облік і контроль у контексті євроінтеграції» [Тернопіль, 14-15 квітня 2009р.] – Тернопіль, 2009. – С. 30-34. Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/17065>

Лемішовська О.С.

кандидат економічних наук

Національний університет «Львівська політехніка»

м.Львів, Україна

РЕЗЕРВНІ І РЕГУЛЯТИВНІ ОБ'ЄКТИ У ПРАЦЯХ З ОБЛІКУ В ГАЛИЧИНІ (XIX – СЕРЕДИНА XX СТ.)

Дані бухгалтерського обліку про величину сформованих суб'єктом економічної діяльності резервних і страхових джерел є основою системної інформації в управлінні ризиками. Проте, на теперішній час виділяють низку реально існуючих проблемних аспектів у процесах резервування, зокрема облікового характеру. Це актуалізує різновекторні дослідження у предметній сфері знань, де одним з напрямків удосконалення методики обліку резервів обґрунтовується звернення до минулих напрацювань, окремі ідеї в яких визнаються актуальними й для сучасних розробок. У чисельних бухгалтерсько-історичних розвідках достатньо всебічно проаналізовано зміст резервних і регулятивних об'єктів у відомих теоретичних розробках, проте майже не дослідженими залишаються праці західноукраїнських теоретиків.

Стосовно напрацювань вчених Галичини у XIX – середині XX ст., відзначимо, що опрацьована нами джерельна база і обрані для цього реферативного викладу праці дають достатньо доказів про відведення значного місця таким об'єктам у теоретичних розробках, практичній бухгалтерії. Насамперед відзначимо, що представниками тогочасного «галицького» обліку сформульовано та обґрунтовано (в межах концепцій німецької облікової

думки) постулати про те, що одним із критеріїв для встановлення (оцінки) рівня стабільності фінансового стану підприємства слід використовувати співвідношення величини нарахованих резервів до суми статутного капіталу.

При формуванні засадних принципів галицькі бухгалтери-теоретики передусім обґрунтовували відмінності між резервним фондом у його традиційному розумінні (приєднання частини чистого доходу до резервних фондів) і, за їх визначенням, дійсними (*реальними*) фондами (*капіталом*), пропонуючи відокремлене управління майном, яке до того ж повинно виноситись в окремий баланс. Вважалося, що у першому випадку зарезервоване майно, використовуючись в обороті підприємництва, насправді є лише видимістю перед інспекційними органами, а у реальній практиці такі резервні фонди дуже часто не мають вартості, отже не є капіталом [1, 2, 3].

Оцінюючи теоретичні напрацювання у сфері облікових резервів насамперед слід репрезентувати економетричну балансову теорію (1910р), розроблену у навчальних закладах Львова (Львівська торгова школа). Ця теоретична (бухгалтерсько-економетрична) розробка позиціює створення резервів капіталу («резерванда» - техніко-методичний обліковий прийом) як систему бухгалтерських процедур для збалансування реальної вартості майна і капіталу через економетричну квадригу й економетричний октагон, на основі яких обґрунтовано систему бухгалтерського резервування: «в такий спосіб зв'язується частина майна через наділення йому рівноцінної енергії і для нашого відома йому надається форма резервного капіталу» [1, с. 114]. Більш деталізовано резерви капіталу розкриті в розділі VII, де окремо виділено і взаємопов'язано розглянуто «Резервні активи та резервний капітал» (Reservevermögen und Reservekapital). У цій теоретичній розробці детально розкрита «Загальна інформація про резервні фонди» (Allgemeines über Reservefonds), тобто тогочасний світовий погляд на облік резервів у взаємозв'язку з авторським поглядом стосовно інформації про «Реальні резервні кошти» (Wirkliche Reservefonds) та «Антиципаційні резерви» (Antizipativ-Reserven). Виділено і запропоновано методику обліку об'єктів про «Приховані резерви» (Stille Reserven) та «Зовнішні (нейтральні) резерви» (Fremde (neutrale) Reserven). Для забезпечення бухгалтерської методології цих об'єктів обґрунтовано «Рахунки резервного капіталу» (Reservekapitalkonten), «Рахунки резервів капіталу» (Kapitalreservekonten). Узагальнено вартісний вимір резервних і регулятивних об'єктів, для чого запропоновано «Оцінка резервного капіталу» (Die Bewertung der Reservekapitalien) та «Оцінка резервів капіталу» (Die Bewertung der Kapitalreserven).

Характеризуючи інші напрацювання відзначимо, що, наприклад, у праці [2] в розділі «Облік компонентів власності» (в оригінальному викладі «Konta składników majątkowych») значна увага приділена складовим капіталу, зокрема резервним фондам. Наведена авторська методика відображення формування та використання резервних фондів на рахунках внесків до капіталу (в оригінальному викладі «Konta wkładek kapitałowych»). У праці [3] також виділено проблематику обліку резервних капіталів через вартісний вираз компонентів оціненої власності (в оригінальному викладі «Szacowanie czyli oznaczenie wartości części składowych majątku»). Подібним чином резервні і регулятивні об'єкти обліку викладені в посібнику [4], де ці об'єкти віднесено до основних, що забезпечують цілі бухгалтерії та [5], де резервним рахункам відведено важливу роль в процесах обчислення вартості капіталу (в оригінальному викладі «Obliczenie kapitału końcowego»). У розділі VI «Облік партнерських інтересів» (в оригінальному викладі «Księgowanie interesów partycypacyjnych») резервні і регулятивні статті позиціюються такими, що формують важливий інформаційний потенціал для компаньйонів.

Список використаних джерел

1. Ciompa P. Grundrisse einer ökonometrie und die auf der Nationalökonomie aufgebaute natürliche theorie der buchhaltung / Paweł Ciompa. – Lemberg: Druck von Artur Goldman in Lemberg, 1910. – 202 s.

2. Tomanek F. Wartość w economice a w bilansach / Franciszek Tomanek: Lwow: Wydanie Towarzysiwa Economicznego we Lwowie, 1933.
3. Au Juliusz. Nauka rachunkowosci dla potrzeb gospodarstwa wiejskiego zastosowanej / Juliusz Au . – Lwow: I. Zwiazkowa drukarnja we Lwowe, 1899. – 177 s.
4. Pietrzycki E. Nauka teoretyczna i praktyczna rachunkowości, czyli buchalterii. - Lwów: nakładem księgarni J.L. Pordesa, 1886.
5. Pawłowski A. Rachunki kupieckie dla szkół handlowych / Antoni Pawłowski. – Lwów: Książnicy towarzystwa Nauczycieli szkół wyższych we Lwowie, 1918. –288 s.

Різницька О. В.

студентка

Полтавська державна аграрна академія
м. Полтава, Україна

ПРАКТИКИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ ПРАЦІВНИКАМ

Виплати працівникам являються одним із найбільш трудомістких процесів в бухгалтерії. На сьогоднішній день, дослідженнями питань організації оплати праці на підприємствах займається безліч науковців, оскільки оплата праці є головним джерелом доходу кожної людини. Оплата праці є основою відносин між працівником та роботодавцем, котрі тісно взаємодіють з державою.

Велика кількість вітчизняних науковців присвячують свої публікації дослідженню теорії та практики обліку розрахунків за виплатами працівникам. Зокрема, проблеми теоретичного та практичного характеру, а також питання щодо організації обліку операцій з розрахунків з оплати праці на підприємстві, розглядали у своїх працях науковці: О. Ф. Вербило, Л. В. Мельянова, Л. С. Герасимчук, О. В. Кантаєва, О. В. Покатаєва, Г. О. Кошулинська, Н. В. Потриваєва, І. В. Савченко, О. А. Садовніков, Г. В. Сировой, Д. М. Хома. О. Ф. Вербило та Л. В. Мельянова дослідили порядок обліку нарахованої заробітної плати й утримань з неї згідно з національними стандартами бухгалтерського обліку. Л. С. Герасимчук, О. В. Кантаєва, Н. В. Потриваєва, І. В. Савченко розглянули теоретичний аспект стану та перспектив обліку розрахунків з оплати праці на виробничих підприємствах.

Дослідження численних наукових публікацій вказують на існування проблеми податкового навантаження на заробітну плату, що провокує підприємства/податкових агентів здійснювати виплату заробітної плати у «конвертах». У зв'язку з цим у численних наукових публікаціях проводяться узагальнення пропозицій з подолання виплати «тіньової заробітної плати». Усунути цю проблему в наш час дуже складно, тому що саме в області з розрахунків оплати праці законодавство України є найбільш нестабільним. Саме існування таких явищ як «тіньова виплата заробітної плати» призводить до того, що в державний бюджет та фонди соціального страхування не надходять кошти від підприємств, в результаті чого підприємства наражають себе на небезпеку накладання штрафів, в іншому випадку – накладення кримінальної відповідальності. Самі працівники, через отримання заробітної плати у конвертах, свідомо позбавляють себе таких соціальних гарантій: лікарняних, відпускних, пенсійних виплат.

Тому, щоб вивести заробітну плату із тіньового сектору економіки, необхідно внести зміни до нормативної бази. Станом на сьогодні Міністерство доходів та зборів, а також Міністерство соціальної політики України почали вживати безліч заходів, спрямованих на підвищення рівня заробітної плати, а також виявлення прихованих доходів, а саме:

1. Проводяться планові та позапланові перевірки з приводу виплати заробітної плати працівникам.